

Acció Ciudadana

setmanari republicà - d'esquerra catalana

francesc verntallat i els remenses

CREIEM convenient i necessari parlar avui d'aquesta figura popular i d'aquest moviment social del segle XV, a fi de procurar desvirtuar tota la campanya d'apassionaments, suscitada pels elements reaccionaris de la localitat, entorn de l'acord municipal, de caràcter vindicatiu, de donar a un dels nostres carrers el nom dels remenses.

Francesc Verntallat, fill d'uns humils conreuadors de terres de Sant Privat de Bas, fou qui impulsà i orientà el moviment humanista dels remenses.

Alguns historiadors, posats al servei d'interessos inconfessables, l'han fet el blanc de les seves ires, recolzant-se amb el fet de l'ajuda que aquest, amb el moviment dels remenses, prestà a don Joan II, en la seva causa, contra la Diputació General Catalana. Ni mirant els fets d'una manera completament objectiva no podia ningú imputar-li un interès contra els furs de Catalunya. Vegeu sinó: La lluita dels remenses us circumnscriu en l'afany de tots ells, esclaus de la gleba, com justament s'els anomenava. de deslliurar-se dels sis grillons oprobiosos, coneguts pels mals usos i que són com segueixen: *remensa personal*, que era l'estreta obligació de l'individu de romandre al troç que conreava, no podent-lo abandonar sense el previ consentiment del seu Senyor, el qual, si l'autoritzava, era generalment mitjançant un preu de rescat; *intestia*, era la part que corresponia al senyor dels bens del pagès que moria intestat, la que solia ésser, si sobrevivia la vídua i deixava fills, d'una tercera part i si no en deixava d'una meitat; *xorquia*, equivalia a esterilitat o infecunditat i quan un pagès moria sense deixar fills, la tercera part dels seus bens, també passava a ésser propietat del senyor.

Cugucia, era el dret que tenia el senyor de quedar-se amb els bens dels adúlter. Quant l'adulteri era fet sense consentiment del marit, es quedava amb la meitat dels seus bens i l'altra meitat corresponia al marit, quan era fet amb el consentiment d'aquest el senyor es quedava amb la totalitat dels bens; *arcia*, era el que permetia que el senyor s'apoderés d'una part dels bens del vasall, part que variava segon les comarques, quan per circumstàncies, àdhuc naturals, s'incendiava el mas al qual vivia; la *firma de spoli forsada*, segons Francesc Monsalvatge, és l'últim dels sis anomenats mals usos i consistia en el dret que percibia el senyor, del vassall de remensa, en autoritzar-lo per casar-se.

Alguns historiadors atribuïen a aquest mal ús el dret que segons es dedueix de la sentència arbitral donada a l'any 1486, per Ferran el Catòlic, tenien els senyors de passar la primera nit amb la novella esposa, segons però sembla, no obstant i constar també en el pacte de concòrdia, establert entre senyors i remenses l'any 1462, aquest abús no estigué mai en vigor a Catalunya.

Ademés d'aquests mals usos anomenats, els remenses estaven obligats a prestar una infinitat de serveis intolerables.

Bé sembla lògic doncs, que els remenses, treballessin per abolir a aquests privilegis, que pesaven sobre seu, i que no els deixaven aixecar la cara amb dignitat. Ningú pot deixar de reconèixer-els-hi

olot, 7 de novembre 1931.—any II.—núm. LXXXVII.
redacció i administració: concentració republicana

val 15 cts.